

TIEDOTE

Embargo: Julkaistavissa 2.9. klo 14

”Ajatuksen maaseudusta pitää uudistua”

Hellevi Tupala Asikkalan Kalkkisista on valtakunnallinen Kylätoiminnan Tiennäyttävä 2018

Kylätoiminta ja kylämatkailun kehittäminen ovat olleet kalkkislaisen Hellevi Tupalan sydämen asioita jo nuoruudesta lähtien. Vuosien mittaan Tupala on ottanut osaa kylän tempauksiin ja hankkeisiin ideoinnista toteuttamiseen asti. Nyt kylätoiminnan vauhdittaja palkitaan pitkäjänteisestä uurastuksesta myös valtakunnallisesti, kun Suomen Kylät ry valitsee hänet vuoden 2018 valtakunnalliseksi Kylätoiminnan Tiennäyttäväksi.

Hellevi Tupalalle kylätoiminta ja oman kylän kehittäminen on ollut aina tärkeää. Syntyperäinen kalkkislainen aloitti jo nuorena tyttönä toiminnan Kalkkisten nuorisoseurassa.

– Meillä oli kylällä paljon omaa toimintaa, koska jo Vääksyyn on 30 kilometriä matkaa. Nuorisoseurantalolla järjestettiin tanhua ja näytelmäkerhoa, Hellevi Tupala muistelee.

Tupala on asunut Kalkkisissa lähes koko ikänsä. Vain 12 vuotta hän asui miehensä kanssa Lahdessa.

– Muutimme takaisin Kalkkisten seudulle vuonna 1981 mieheni kotitalle, jonka hän otti haltuunsa. Itse jatkoin kuitenkin työssäkäyntiä Lahdessa, mutta minut temmattiin kylällä äkkiä takaisin Nuorisoseuran toimintaan, Tupala kertoo.

Vuonna 1981 kylälle perustettiin myös Kalkkisten seudun kyläyhdistys. Tupala onkin ollut mukana sekä kyläyhdistyksen että nuorisoseuran toiminnassa monessa muodossa ja toiminut monissa kylän kehittämishankkeissa. Onpa hänet valittu vuonna 2016 Kalkkisten tontuksi sekä kesällä 2018 Päijät-Hämeen Kylätoiminnan tiennäyttäväksi.

– Olen ylpeä kylästämme, jossa on onnistuttu pitämään tärkeät palvelut. Meillä on oma kauppa, koulu, kirkko, pankki, viinitila ja pitsoista tunnettu baari. Kylällä on noin 300 asukasta, mutta kesäisin määrä nelinkertaistuu, Hellevi Tupala kehuu.

Etätyömahdollisuudet ja digitaalisuus ovat maaseudulla tärkeitä asioita, joita Tupalan mielestä pitäisi ajaa eteenpäin. Myös ajatusta maaseudusta ja sen työpaikoista pitäisi uudistaa.

– Ajatus maaseudusta, jossa on navetta ja lemiä, on vanha. Kalkkisissakaan ei ole enää kuin kaksi maitotilaa. Suurin osa saa leipänsä muualta kuin maataloudesta ja moni kulkee töissä esimerkiksi Lahdessa, Hellevi Tupala painottaa.

– Etätyömahdollisuuksista puhutaan paljon. Hallituskin puhuu asiasta, mutta mitään ei tapahdu. Valokuidun saaminen maaseudulle on elintärkeää. Maaseudulla etätyön tekeminen vaatii myös markkinointia ja selkeän vision, hän haastaa.

Kehittyvä Kalkkinen

Hellevi Tupalaa on aina kiehtonut ajatus siitä, että Kalkkisissa on matkailualan mahdollisuuksia. 2000-luvun taitteessa hän oli puheenjohtajana ensimmäisessä Kalkkisten kylän maatalo- ja luontomatkailun kehittämishankkeessa.

– Hankkeen aikana muun muassa perustettiin Pihamaan viinitila mansikkatilana toimineen yrityksen rinnalle. Silloin teimme myös ensimmäisen matkailuesitteen kylältä, Tupala muistelee.

Vuonna 2000 Kalkkisten lossi korvattiin 14 metriä korkealla sillalla. Samalla sysäyksellä alkoi Kalkkisten sataman kehittäminen. Tällä hetkellä menossa on hanke vierasvenepaikkojen lisäämiseksi ja nyt satamasta löytyy vieraspaikkojen lisäksi muun muassa matonpesupaikka, grillialue sekä vanhaan muuntajaan rakennettu puucee. Koko kylä on mukana sataman pitämisessä vireänä. Kyläkaupan kauppias on tuonut kärryt rantaan, joilla on helppo kantaa ostokset veneelle. Satamaan on myös tuotu kaikille käytössä olevia polkupyöriä, joilla pääsee liikkumaan kylällä.

Kalkkisten Satamassa järjestetään joka vuosi juhannusjuhlat, jotka kesäisin kerää paikalle yli 1300 kävijää. Vireä ja monipuolinen tapahtumatarjonta onkin tärkeä kylän elinvoimaisuudelle. Vuonna 2010 Kalkkinen oli mukana pilottikylänä Lomalaitumen hankkeessa, jossa kehiteltiin tapahtumia kylille. Tapahtumien toteuttamiseksi haettiin ja saatiin vuonna 2011 kehittämisrahaa Päijänne-Leader ry:ltä.

– Loimme kylälle kaksi tapahtumaa, jotka ovat vieläkin voimissaan. Juoksutapahtuma Kalkkisten 10 juostaan aina elokuussa ja joulumarkkinat eli Joulukylä Kalkkinen pidetään joulun alla. Tapahtumat vaativat kaikkien kylän yhdistysten panosta ja lisäsivät yhteisöllisyyttä. Toisaalta ne tuovat vieraita kaukaakin, Hellevi Tupala kertoo.

Yli kaksikymmentä vuotta kylällä on lisäksi vietetty Kalkkisten kyläpäivää heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna. Tuolloin kyläraitti täyttyy markkinamyymistä, kyläläisistä ja kesäasukkaista.

Tupala on ollut oman kylän matkailun kehittämisen lisäksi mukana myös koko Asikkalan matkailun edistämisessä. Hän on ollut perustamassa Vääksyyn golf-kenttää ja ollut mukana perustetun yhtiön hallituksessa. Samalla golfista on tullut oma harrastus.

– Aluksi harrastus tuli kalliiksi, kun ehdin pelaamaan vain muutaman kierroksen kesässä. Tänä vuonna olen ehtinyt pelaamaan jo useamman kymmentä kierrosta, eläkkeellä oleva Tupala nauraa.

Talkootyö kunniaan

Tupala on päässyt työskentelemään myös toiselle puolelle pöytää eli myöntämään rahoitusta erilaisiin kehittämistoimiin Päijänne-Leader ry:n hallituksessa Asikkalan edustajana. Viimeiset kaksi vuotta hän on toiminut pohjoisessa Päijät-Hämeessä toimivan Leader-ryhmän hallituksen puheenjohtajana.

– Työ on ollut todella mielenkiintoista ja olemme voineet vaikuttaa kyliin ja niiden kehittämiseen. Samalla olen päässyt tutustumaan alueen kuntiin, Tupala miettii.

Leader-ryhmät myöntävät rahoitusta yrittäjien, yhdistysten ja muiden yhteisöjen hankkeille. Tarkoituksena on hyödyntää paikallista asiantuntemusta ja osaamista oman alueen parhaaksi. Rahoitus tulee EU:n maaseuturahastosta.

– Kannatan lämpimästi hankkeita, joissa tehdään asioita yhteisöllisesti ja talkootyöllä. Yksi hyvä esimerkki on Heinolan YMCA:n toteuttama koripallohalli, joka on todella upea ja samalla hieno osoitus talkootyön voimasta.

Kyläkehittäjänä Tupala on tottunut tekemään töitä taustalla, eikä tuomaan itseään esille. Nyt saatu valtakunnallinen Suomen Kylät ry:n myöntämä tunnustus vetää mielen nöyräksi.

– En oikein uskonut asiaa, kun kuulin, että olen saanut tällaisen tunnustuksen. Mutta totta kai on hienoa saada tunnustus työstään ja samalla tehdä omaa kylää tunnetuksi, Hellevi Tupala hymyilee.

Lisätiedot:

Hellevi Tupala, puh. 050 5220 318

Valinnan perustelut:

Kylätoiminnan Tiennäyttäjä: Hellevi Tupala, Kalkkinen, Asikkala (Päijät-Häme)

Hellevi Tupala on paljasjalkainen kalkkislainen, joka on tunnettu työstään kotikylänsä eteen. Hänelle myönnetään Kylätoiminnan Tiennäyttäjän tunnustus pyyteettömästä työstä kylän ja sen hyvän maineen eteen. Tupala on tehnyt työtä maaseudun kehittämisen puolesta ja ollut aktiivinen ideoija ja toteuttaja omalla alueellaan.

Hellevi Tupala sai Kalkkisten Tonttu -arvonimen vuonna 2016, ja se myönnettiin hänelle erityisen ansiokkaasta työstä kotikylän kehittämiseksi. Tupala on toiminut muutoinkin aktiivisesti maaseudun kehittämistyössä, ja hän on toiminut Päijänne-Leader ry:n hallituksessa neljä vuotta, joista kaksi viimeistä puheenjohtajana.

E erityisen tunnettu Tupala on ylpeydestään kotikylästään. Tupala on pitkänlinjan aktiivinen kylätoimija, joka on puurtanut monien hankkeiden ja tempausten taustalla. Tupalan aktiivisuuden taustalla on sukujuuret, ja hän haluaa ylläpitää kylän elinvoimaa myös tuleville sukupolville. Kylänraitin varrelta löytyy muun muassa kauppa, koulu, pankki, baari ja viinitila, jotka ovat ylpeyden aihe koko kylälle.